

Notitie vijfhoek: Afschalen steunmaatregelen

Aanleiding

Sinds het uitbreken van de Corona-crisis zijn een heel aantal steunmaatregelen geïntroduceerd. De komende tijd zal de vraag opkomen of verlenging wenselijk is. Daarnaast moet er vroegtijdig nagedacht worden over hoe eventuele afbouw van de steunmaatregelen vormgegeven kan worden.

Deze notitie geeft een overzicht van de regelingen (pagina 3) en een aanzet tot een afwegingskader voor afschaling. De komende tijd kan dit verder uitgewerkt worden. Ook wordt er ingegaan op de vraag wat logische verlengingstermijnen zijn voor de NOW en TOZO.

Afwegingskader

Het doel van het afwegingskader is om ervoor te zorgen dat er tijdig nagedacht wordt over de noodzaak tot afbouw, de wijze van afbouw en de lengte van eventuele verlengingen. De onderstaande vragen kunnen per regeling beantwoord worden. Onzekerheid over de antwoorden op deze vragen is onvermijdelijk. Deze mate van onzekerheid moet bij een beslissing tot afbouw meegewogen worden. De uitfasering van de regelingen hoeven niet simultaan te lopen, hoewel er bij de afbouw uiteraard wel nagedacht moet worden over de samenhang van de verschillende maatregelen.

Noodzaak tot afbouw

De reguliere sociale zekerheid, het reguliere bedrijfsleveninstrumentarium en de reguliere (wijze van) belastingheffing volstaan in gewone tijden. Afbouw van de Corona-steun is daarom het uitgangspunt. De onderstaande vier perspectieven kunnen reden zijn om de afbouw te versnellen of te vertragen.

- Economisch:
 - o Wat is de (directe) economische impact van afbouw van de regeling (werkloosheid, faillissementen, kredietverlening, ...)? Is dat gegeven de stand van de economie opportuun, en kunnen er problemen ontstaan in de financiële sector?
 - o Hoe beïnvloeden de gedragsbeperkende maatregelen de mogelijkheden en wenselijkheid van afbouwen? Wat zijn de mogelijkheden van het houden van 1,5 meter afstand en hoe bepalend zijn deze voor de bedrijfsmodellen van bedrijven? Is werkherleving realistisch gegeven de beperkingen?
 - o Is het economisch efficiënt om de regeling voort te zetten in de huidige vorm, gegeven het doel en de actuele inschatting van de omstandigheden (scenario)? Kan deze beter worden gericht (zie ook het kopje "wijze van afbouw")? En hoe beïnvloedt dat de effectiviteit van andere (complementaire) maatregelen?
 - o Houdt de regeling laagproductieve bedrijven en matches in stand? Leidt de regeling tot perverse prikkels, oneigenlijk gebruik, deadweight loss en/of inactiviteit?
- Budgettair:
 - o Is de regeling budgettair vol te houden? Hierbij moet ook rekening worden gehouden met de budgettaire effecten van wel afbouwen (eerste orde effecten, zoals faillissementen en werkloosheid – en tweede orde effecten, verder in de keten en op bijvoorbeeld de financiële sector).
 - o Welke effecten heeft een eventuele afbouw op het beroep dat wordt gedaan op (gerelateerde) reguliere instrumenten, zoals bijvoorbeeld de bijstand?
 - o Wat betekent afbouwen voor (de allocatie van) de uitvoeringscapaciteit bij UWV, gemeenten, Belastingdienst, RVO etc., ook voor hun reguliere processen.
- Maatschappelijk
 - o Wordt afbouw van de steun als eerlijk en uitlegbaar ervaren?
 - o In welke mate worden beoogde effecten van regeling tenietgedaan met afbouw? Wat zijn de sociale gevolgen van afbouw (armoede/schulden, huisuitzettingen, etc.)?
 - o In welke mate neemt eventueel misbruik toe als de regeling wordt voortgezet?
 - o Zijn er specifieke (politieke) gevoeligheden bij de voortzetting/afbouw waarmee rekening gehouden moet worden?

- Context
 - o Wat doen de ons omringende landen met hun regelingen?
 - o Met welke juridische overwegingen moet rekening gehouden worden?

Wijze van afbouw

De regelingen zijn veelal in één keer ingesteld. Bij de afbouw zal dat (mede vanuit de bovengenoemde invalshoeken) meestal niet logisch zijn. Daarom spelen de volgende vragen:

- Welke manieren zijn er om af te bouwen? Aan welke knoppen kan gedraaid worden om de regeling (stapsgewijs) minder genereus te maken of beter te richten?
- Is een sector- of regio-afhankelijke afbouw voor de hand liggend en hoe is deze te bepalen?
- Wat is een redelijke afbouwtermijn?
- Welke manieren zijn uitvoerbaar?
- Kan geleidelijke afbouw plaatsvinden door verlenging onder andere voorwaarden?

Lengte en voorwaarden van eventuele verlengingen

Indien niet besloten wordt tot stopzetten, dienen sommige maatregelen verlengd te worden. De vraag is dan voor hoe lang dat moet gebeuren, en of de voorwaarden aangescherpt (of eventueel uitgebreid) moeten worden. Het is dus mogelijk om bij verlenging al een eerste stap richting afbouw te zetten. Bij de verlengingstermijn bestaat er een afruil tussen rust (een langere verlenging geeft meer rust) en wendbaarheid (een kortere verlenging laat ruimte voor sneller afbouwen).

Concreet speelt de vraag over een eventuele verlenging (voor hoe lang en tegen welke voorwaarden) bij een tweetal maatregelen, de NOW en TOZO (zie ook de tabel op de volgende pagina), waarbij bij de aankondiging van de NOW al expliciet rekening werd gehouden met een verlenging met een termijn van drie maanden. Bij een beslissing tot verlenging kunnen de volgende overwegingen gemaakt worden:

- De maatregelen zijn oorspronkelijk aangekondigd voor drie maanden. Dit maakt drie maanden extra een logisch anker.
- Halverwege juni komen DNB en CPB met nieuwe ramingen. Rekening houdend met besluitvormings- en aankondigingstermijnen zouden de regelingen in eerste instantie met twee maanden verlengd kunnen worden tot 1 augustus, zodat bij positieve ramingen sneller kan worden begonnen met afschalen. Het is echter de vraag hoe realistisch het is aan te nemen dat de ramingen voldoende zekerheid geven om daadwerkelijk te besluiten over de afbouw van maatregelen.

Regeling	Datum aflopen termijn	Verlenging mogelijk ja/nee	Termijn(en) mogelijke verlenging	Beslistermijn voor verlenging/uiterste beslisdatum	Opmerkingen
NOW	31/5/2020	ja	In principe 1x3 maanden, maar meer niet expliciet uitgesloten	Procedureel is niet veel tijd nodig, maar een marge van 2 tot 4 weken voor informeren, uitwerken etc. is aangewezen. Ook afhankelijk van beslissingsmomenten i.v.m. contactmaatregelen	Bij verlenging kunnen afwijkende voorwaarden worden gesteld
TOZO	31/5/2020	ja	In principe 1x3 maanden, maar meer niet expliciet uitgesloten	Procedureel is niet veel tijd nodig, maar een marge van ong. 4 weken voor uitwerken, informeren, voorbereiden, uitvoering, etc. is aangewezen. Ook afhankelijk van beslissingsmomenten i.v.m. contactmaatregelen	Bij verlenging kunnen afwijkende regels worden gesteld met betrekking tot het recht op bijstand
TOGS	26/6/2020	Ja, tot 1/1/2021	In principe een eenmalig bedrag voor 3 maanden,	Niet gehouden aan een uiterste beslisdatum	Gelet op het tijdelijke en eenmalige karakter van de beleidsregel vervalt deze op 1 januari 2021. Het indienen kan tot en met 26 juni 2020
BMKB-C	Geldig tot 1 april 2021	ja	Geen expliciete verlengstermijn	nvt	Gelet op het tijdelijke en eenmalige karakter van de beleidsregel vervalt deze op 1 april 2021

GO-C	31/12/2020	ja	Geen expliciete verlengingstermijn, afhankelijk van verlenging staatssteunkader ED (loopt nu tot 31/12/2020)	15/12/2020	
Qredits	31/5/2020	Ja, verlenging mogelijk.	* In principe een eenmalig bedrag voor 3 maanden voor uitstel van aflossing en verlaging rente, verlenging niet expliciet uitgesloten. Daarnaast eenmalig 25 mln. voor kredietverstrekking *	nvt	Inschatting is dat 6000 van de 12000 klanten uitstel tot aflossing nodig hebben, deze tranche volstaat hiervoor. Ca. 2000 leningen a 12.500
Non-bancaire financiering	31-12-2020	Ja verlenging mogelijk	Geen expliciete verlengingstermijn, afhankelijk van verlenging staatssteunkaders	nvt	Eerste tranche is voor ongeveer 200-400 bedrijven. Verwachte behoefte is groter: circa 700-1000 bedrijven die met overwegend extern eigen vermogen gefinancierd zijn (de startups en het groeiend MKB) en een onbekend aantal met

					eigen vermogen gefinancierde mkb- ondernemingen.
Btw vrijstelling voor ter beschikking stellen medische hulpgoederen	16/6/2020 Geen datum in besluit	Ja	Naar behoefte	1 juni (om voldoende tijd te houden voor communicatie/publicatie) Geen vervaldatum	
Nadere afspraken over heffingsbevoegdheid Duitsland i.v.m. thuiswerkdagen	30/4/2020	Ja	Wordt van maand tot maand verlengd tot één van beide landen de afspraak opzegt	Er is een opzegtermijn van een week. 2 weken voorafgaand aan opzegging om voldoende tijd te houden voor communicatie	Thuiszittingen is ook goedgekeurd, maar dat is onbeperkt want was al bestaande praktijk
Vrijstellen Duitse uitkeringen voor zover die geacht worden te zijn verkregen als gevolg van corona (maatregelen)	31/12/2020	Ja	1 jaar	31/10/2020 om voldoende tijd te houden voor het beleidsbesluit	
Btw vrijstelling voor uitlenen zorgpersoneel	16/6/2020 Geen datum in besluit	Ja	Naar behoefte	1 juni (om voldoende tijd te houden voor communicatie/publicatie) Geen vervaldatum	
Handhaven van het verlaagde btw-tarief op online diensten door sportscholen.	totdat de verplichte sluiting wordt opgeheven	Nee			
Uitstel administratie gegevens nieuwe werknemer	[gedurende de werking van het besluit]	Ja		Bij intrekking besluit vervalt goedkeuring. Het intrekkingsluit kan binnen enkele dagen worden gerealiseerd. De intrekking moet tijdig aan werkgevers worden gecommuniceerd, waarbij zij voldoende tijd moeten krijgen om	

				alsnog te voldoen aan hun verplichtingen.	
Uitstel van betaling - Uitzendsector: G-rekeningen deblokkeren	Besluit: 19/6/2020	Ja	Naar behoefte	Beleidsbesluit, moet worden ingetrokken 1 maand nodig Nee, vervalt automatisch	
Opschorten invorderingsrente	Besluit: 23/6/2020	Ja	Naar behoefte Via wet	Op 1 juni wordt invorderingsrente bij wet 0,01%. Aanpassen kan daarna bij amvb. Daarvoor is PM tijd nodig. 2 weken voorbereidingstijd nodig om systemen en communicatie aan te passen	
Opschorten belastingrente	3 maanden vanaf 1 juli?	Ja	Per de eerste van de maand moet een aanpassing plaatsvinden.	Voor de Vpb is minimaal 2 maanden nodig om systemen tijdig te kunnen aanpassen. Voor de IH is minimaal 3 maanden nodig.	
Bijstellen voorlopige aanslag (VA)	Onbeperkt (staand beleid)	Nee			
Maatregelen Caribisch Nederland	PM	PM			
Langlopend uitstel: voor alle rijksbelastingen behalve autobelastingen en dividendbelasting	EB: 1/7/2020 Rest: 19 juni 2020	Ja	Per maand	Een maand voorbereidingstijd nodig om te verlengen of te stoppen	
Voorwaarden onbelaste reiskostenvergoeding versoepelen	[gedurende de werking van dit besluit]	Ja		Bij intrekking besluit vervalt goedkeuring. Het intrekkingsluit kan binnen enkele dagen worden gerealiseerd. De intrekking moet tijdig aan werkgevers worden gecommuniceerd,	

				waarbij zij voldoende tijd moeten krijgen om alsnog te voldoen aan de voorwaarden.	
Coulance op gebruik 'Vrijstelling kortstondig gebruik' (14 dagen)	1/7/2020	Ja	Geen beperking in mogelijke verlenging. In principe 3 maanden.	31/05/2020, indien traject coronabesluit wordt gevolgd. 30/04/2020 bij volgen regulier traject aanpassing beleidsbesluit.	Afhankelijk van hervatten dienstverlening door RDW.
Verlengen termijn voor geldigheid taxatierapport ivm aangifte bpm	1/7/2020 of 30/6/2020	Ja	Geen beperking in mogelijke verlenging. In principe 3 maanden.	31/05/2020, indien traject coronabesluit wordt gevolgd. 30/04/2020 bij volgen regulier traject aanpassing beleidsbesluit.	Afhankelijk van hervatten dienstverlening door RDW.
Voorzien in oplossing voor taxibranche bij ombouw en RDW-keuring vóór 1-4-20	1/7/2020	Ja	Geen beperking in mogelijke verlenging. In principe 3 maanden.	31/05/2020, indien traject coronabesluit wordt gevolgd. 30/04/2020 bij volgen regulier traject aanpassing beleidsbesluit.	Afhankelijk van hervatten dienstverlening door RDW.
Verlengen termijn bij gebruikmaking terugwerkende kracht bij geruisloze omzetting, bedrijfsfusie, juridische fusie, splitsing en geruisloze terugkeer	31/5/2020	Ja			Verlenging met 3 maanden indien termijn verstrijkt voor 31/5/2020
Betalingsverzuimboeten	19/6/2020	Ja	Per maand	Een maand voorbereidingstijd nodig om te verlengen of te stoppen	
Verklaring betalingsonmacht	19/6/2020	Ja	Per maand	Een maand voorbereidingstijd nodig om te verlengen of te stoppen	

Mededelingsverplichtingen bodemrecht	19/6/2020	Ja	Per maand	Een maand voorbereidingstijd nodig om te verlengen of te stoppen	
Verklaring betaalgedrag	19/6/2020	Ja	Per maand	Een maand voorbereidingstijd nodig om te verlengen of te stoppen	

NB: bovenstaande termijnen zijn zo goed mogelijk ingeschat. Normaal gesproken worden dit soort termijnen bepaald aan de hand van uitvoeringstoetsen. Deze hebben, gezien de korte deadlines, nu niet kunnen plaatsvinden.